

Nota

Zoersel, Sjauwel, Zoerselbos

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein .....</i>	<i>2</i>
2.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen .....</i>	<i>2</i>
2.3	<i>Impactbepaling .....</i>	<i>3</i>
2.4	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>8</i>
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek.....	8
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	8

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Zoersel, Sjauwel, Zoerselbos
Ligging	Zoerselbos, Sjauwel, gemeente Zoersel, provincie Antwerpen
Kadaster	Gemeente Zandhoven, afdeling 1, sectie A, percelen 166C en 167G Gemeente Zoersel, afdeling 1, sectie C, perceel 351W Gemeente Zoersel, afdeling 1, sectie D, perceel 93C
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0600
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (ID Anota 25932) Landschappelijk bodemonderzoek (ID Anota 25932) Verkenkend booronderzoek (projectcode: 2023F119- Proefsleuvenonderzoek (projectcode: 2023F120)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Caroline Dockx
Betrokken actoren	Peter Hazen & Benjamin Vergauwen
Betrokken derden	Niet van toepassing

Plangebied

Oppervlakte plangebied	Ca. 21.841 m ²
Kartering gewestplan	0701 - natuurgebied 0702 - natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten 0901 - landschappelijk waardevol agrarisch gebied

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹, tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 - administratief, historisch, orthofotografisch

---

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van het bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld die hoog was voor het aantreffen van intacte vuursteensites en middelhoog tot hoog voor grondsporensites vanaf de metaaltijden tot en met de volle middeleeuwen. Vanaf de late middeleeuwen is de archeologische verwachting laag aangezien het bureauonderzoek aantoonde dat het gebied vanaf toen intensief geëxploiteerd werd. Bewoningssporen uit deze perioden worden allicht niet meer aangetroffen, sporen van deze exploitatie daarentegen wel.

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek kon vastgesteld worden dat ongeveer de helft van de boringen een AEBC profiel vertoonde en de andere helft een ABC of AC profiel. Deze laatste twee profielen toonden aan dat bepaalde delen van het plangebied inderdaad afgetopt of verstoord waren, hoogstwaarschijnlijk te wijten aan de intensieve exploitatie die genoemd werd in het bureauonderzoek. Al bij al was de bodem voldoende bewaard en de aanwezigheid van de AEBC en ABC profielen wijzen op een hoog potentieel voor bewaarde vuursteensites en grondsporensites. Er werd na afloop van het landschappelijk bodemonderzoek dan ook geadviseerd om in bepaalde zones van het plangebied een verkennend booronderzoek uit te voeren.

Tijdens het verkennend booronderzoek werden geen steentijdvindplaatsen opgespoord in het plangebied. Bovendien werd opgemerkt dat de podzolbodem niet overal even goed bewaard gebleven is. Alleen ter hoogte van de ondiepe depressies is de podzolbodem nog bewaard gebleven. De prehistorische aanwezigheid was vooral op de hoger gelegen zandruggen te vinden en deze zijn in de loop van de tijd afgetopt geraakt. De kans dat gaaf bewaarde vuursteenvindplaatsen met een hoog potentieel op kennisvermeerdering aanwezig zijn, is dan ook klein.

Na de uitvoer van het verkennend booronderzoek werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit proefsleuvenonderzoek kon inderdaad vastgesteld worden dat de podzolbodem niet overal bewaard gebleven is en dat sommige delen van het terrein inderdaad afgetopt waren waardoor de oorspronkelijke podzolbodem verdwenen is. Daarnaast werden slechts tien sporen aangetroffen in de vorm van drinkpoelen, greppels, een paalkuil en spitsporen die vermoedelijk allemaal uit de nieuwe tijd dateren. Vondsten werden niet aangetroffen tijdens het onderzoek wat de datering van de sporen alleen maar bemoeilijkt.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Vanwege het geringe aantal sporen en vondsten wordt binnen dit plangebied geen archeologisch erfgoed meer verwacht.

Tijdens het verkennend booronderzoek werden geen vuursteen artefacten aangetroffen. Bij de uitvoer van dit onderzoek werd al snel duidelijk dat de podzolbodem niet overal even goed bewaard gebleven is. Bijgevolg is de kans erg klein tot zelfs onbestaande dat er intacte vuursteensites aanwezig zijn binnen het plangebied.

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek bevestigden de bevindingen van het verkennend booronderzoek, namelijk dat de hoger gelegen delen in het landschap afgetopt werden in het verleden, vermoedelijk te wijten aan de intensieve exploitatie vanaf de late middeleeuwen. De oorspronkelijke podzolbodem werd slechts op enkele plaatsen nog aangetroffen.

Daarnaast werd geen enkele vondst aangetroffen en werden slechts tien sporen opgemerkt tijdens het onderzoek die uit drinkpoelen, greppels, een paalkuil en spitsporen bestonden. Vermoedelijk dateren deze sporen allemaal uit de nieuwe tijd gezien de aard en kleur van hun vulling. Tot slot werden ook enkele verstoringen verspreid over het plangebied aangetroffen.

Concreet kan dus gesteld worden dat er noch een verwachting is op het aantreffen van archeologische waarden uit de steentijd, noch op het aantreffen van grondsporensites vanaf de metaaltijden.

2.3 Impactbepaling²

Ingrepen zonder of met een beperkte impact op de ondergrond

De heraanleg of verbetering van bestaande wegen zal hoofdzakelijk gebeuren binnen het bestaande gabarit. Waar dit wordt overschreden zal de bijkomende breedte doorgaans niet meer zijn dan 0,5 – 1 m. De impact hiervan is hierdoor zeer beperkt.

De aanleg van ruiterspaden gebeurt door het verwijderen van de graszoden of de strooisellaag en het opbrengen van wit zand. Dit heeft geen impact op de ondergrond. Bovendien gebeurt dit in stroken van max. 2 m breed.

Er zullen enkele nieuwe grachten worden aangelegd. Deze hebben een geringe breedte en diepte om snelle afwatering te vermijden. De impact hiervan op de ondergrond is hierdoor erg beperkt.

De aanleg van de schanskorvenwand heeft plaatselijk een grote impact omwille van de diepte van de fundering, maar de breedte ervan is beperkt tot een strook van ca. 1 m.

Ter hoogte van Sjouwel wordt ter hoogte van de gesloopte boerderijgebouwen enkele centimeters van de organische toplaag verwijderd. Gezien de voorhistorie van dit deel van het terrein en de beperkte ingreep zal dit geen negatieve impact hebben op de eventueel aanwezige archeologie.

Boven de 18e-eeuwse gemetste overloop in de Halse Dreef zal een betonplaat worden aangebracht. Deze zal steunen op het wegdek voor en achter de overloop, niet op de overloop zelf. Hierdoor wordt verdere degradatie van het bouwwerk door gebruik van de Halse Dreef vermeden.

De onder 'Overige ingrepen' beschreven puntsgewijze maatregelen zullen lokaal een zeer beperkte impact hebben op de ondergrond

---

² LINTEN & OP DE BEECK 2023

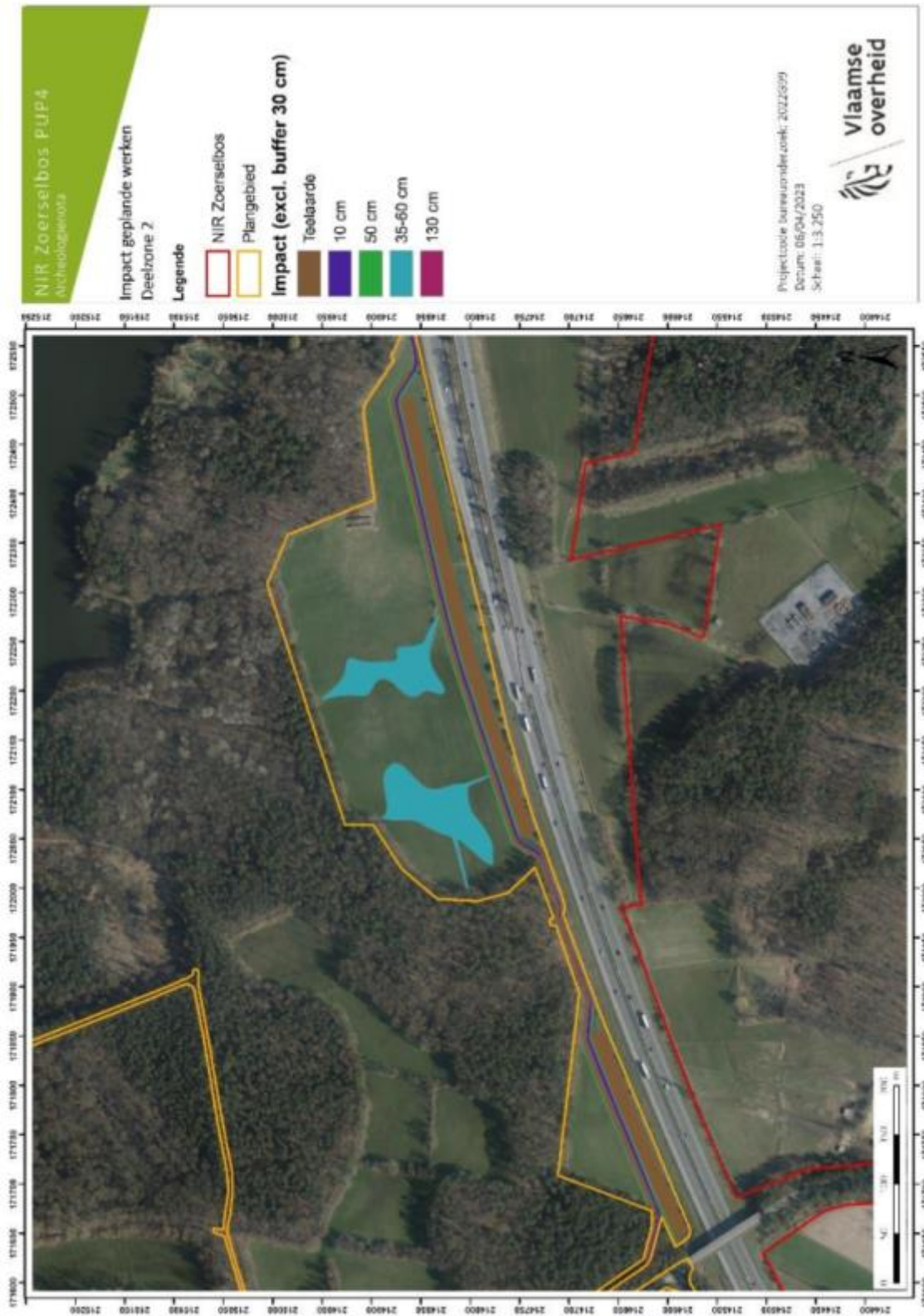
Ingrepen met een matige of grote impact op de ondergrond

Voor de aanleg van de bufferwal (deelzone 2) zal minstens de zode worden afgegraven maar mogelijk ook de teelaarde. De kans bestaat dat hierdoor eventueel archeologische relicten worden geraakt en vernietigd. Bovendien zal het uitvoeren van de werken en de aanleg van de wal de ondergrond compacteren, wat eveneens een nadelig effect heeft op mogelijk aanwezige archeologische resten. Ook de aanleg van de grachten, wandel- en ruiterspaden grenzend aan de bufferwal zal een impact hebben, variërend van 10 tot 50 cm diepte + buffer van 30 cm, en dit, samen met de bufferwal, over een breedte van ca. 25 m en een lengte van ca. 480 in het oostelijk deel en ca. 230 m in het westelijk deel van het terrein (Plan 11).

De geplande slenken ter hoogte van Sjouwel (deelzone 2) hebben een oppervlakte van 5.440 m² en 3.890 m² en een respectievelijke diepte van ca. 60 cm en 35 cm. Rekening houdend met een buffer van 30 cm heeft de aanleg hiervan een grote impact op de mogelijk aanwezige archeologische resten (Plan 11).

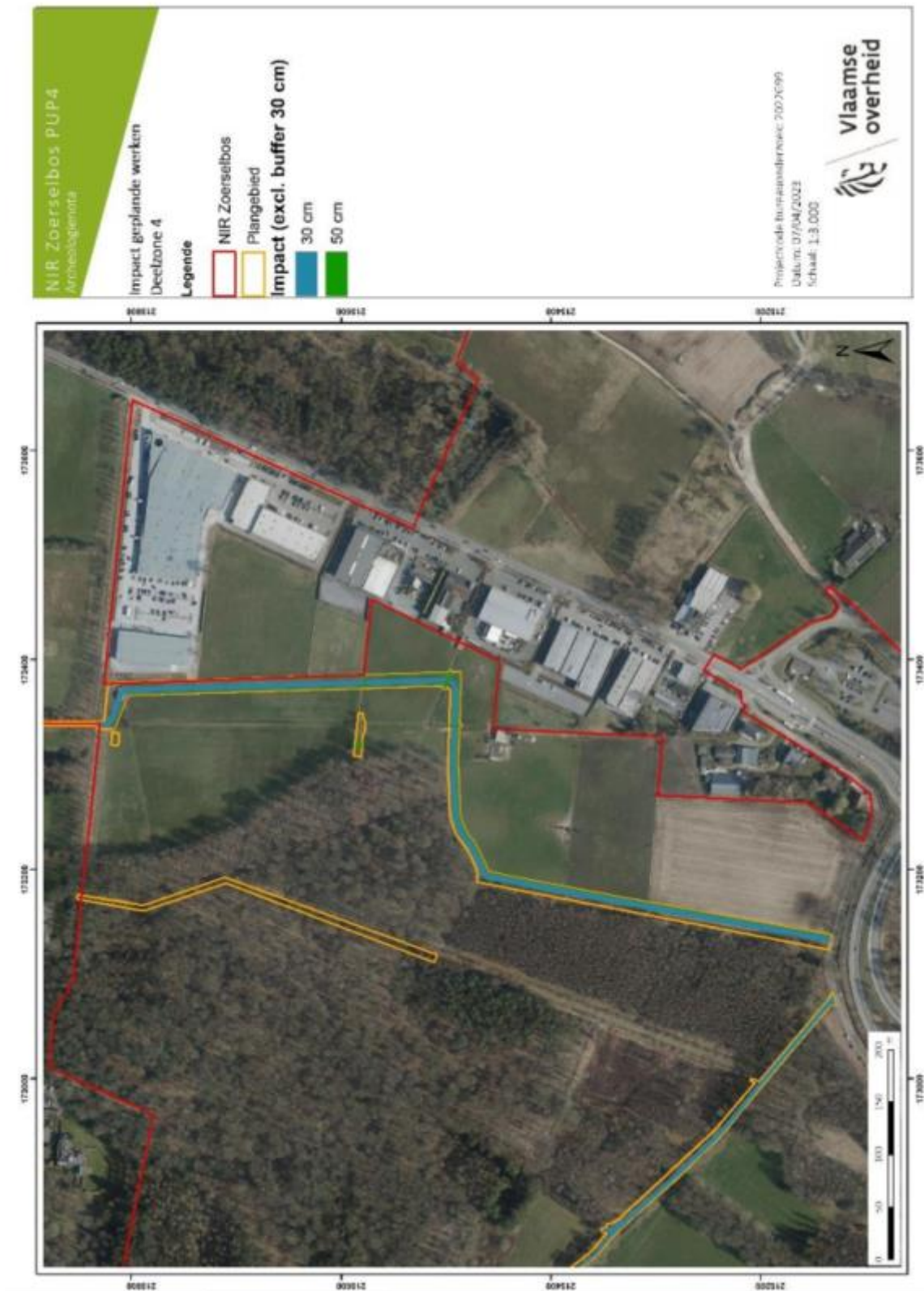
In deelzone 4 wordt, evenwijdig met de Schachtendreef, een nieuw pad aangelegd met een breedte van 3 m, een lengte van ca. 885 m en een opbouw van 27 cm. Op verschillende plaatsen zal het pad geflankeerd worden door ondiepe grachten. Naast het pad komt een ruiterspad met een breedte van 2 m waarvoor enkel de zoden zullen worden verwijderd (Plan 12).

In deelzone 6 wordt een poel gegraven met een oppervlakte van 670 m² en een maximale diepte van 1,3 m (Plan 13).

Figuur 1: Impact geplande werken in deelzone 2.³

³ LINTEN & OP DE BEECK 2023

Figuur 2: Impact geplande werken in deelzone 4.⁴

⁴ LINTEN & OP DE BEECK 2023

Figuur 3: Impact geplande werken in deelzone 6.⁵

⁵ LINTEN & OP DE BEECK 2023

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Tijdens het verkennend booronderzoek werd duidelijk dat de oorspronkelijke podzolbodem niet overal goed bewaard gebleven is. De hoger gelegen delen van het landschap die het meest interessant waren voor het aantreffen van vuursteen artefacten waren afgetopt in het verleden. Er werden geen vuursteen artefacten aangetroffen tijdens het onderzoek waardoor geconcludeerd kon worden dat er weinig tot geen kennisvermeerdering is wat betreft archeologische waarden uit de steentijd.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd inderdaad opgemerkt dat de podzolbodem niet overal bewaard gebleven is en dat sommige delen van het terrein afgetopt waren. Desondanks werden er nog tien goed bewaarde sporen aangetroffen in de vorm van drinkpoelen, greppels, een paalkuil en spitsporen. Vondsten werden echter niet aangetroffen. Vanwege het geringe aantal sporen en het gebrek aan vondsten is het potentieel op kennisvermeerdering er klein voor archeologische waarden vanaf de metaaltijden.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁶ is verder onderzoek niet aangewezen.

---

⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3